

6.1 Rehabilitering

Revidering av regelverk, ersättningar och kvalitetsmål

Primärvårdsprogram 2017

Vårdval
Västmanland

2016-06-22

6.1.1 Definition och målgrupp

Rehabilitering syftar till att så långt som möjligt, utifrån patientens behov och förutsättningar, återställa patientens funktionsförmåga, bevara uppnådd funktion eller träna kompenserande funktioner och därigenom förbättra förutsättningarna för full aktivitet och delaktighet i samhällslivet.

Vårdcentralen ska erbjuda arbetsterapeutisk och fysioterapeutisk verksamhet samt psykosocial bedömning och behandling.

Vårdcentralen ska ha bedömningsteam där minst tre av professionerna läkare, arbetsterapeut, fysioterapeut och kurator eller psykolog ingår beroende på vilka behov patienten har. Teamets uppdrag är att utreda och behandla patienter med större behov av rehabilitering, t.ex. patienter med smärttillstånd som bedöms bli långvariga eller patienter som riskerar långvarig sjukskrivning. Men även för patienter med kroniska sjukdomar där det finns behov av en kombination av psykologiska insatser och fysisk aktivitet/träning eller fysioterapi/arbetsterapi kan teamet sättas in. Arbetsterapeut och fysioterapeut kan också vid behov finnas med i team runt patienter med diabetes och astma/KOL.

Allt rehabiliteringsarbete skall bedrivas i enlighet med Nationella Riktlinjer och gällande samverkansdokument. Genom fungerande bedömningsmottagningar kan fysioterapeuter bidra till effektivare patientströmmar med syfte att motverka långvariga smärttillstånd. Patienter med muskuloskelettala besvär kan hänvisas direkt till fysioterapeut för bedömning.

Enstaka insatser kan också göras i hemmet framför allt i samband med utredningar och teamarbete.

Patienter kan hänvisas till besök hos naprapat och kiropraktor med offentlig finansiering genom avtal. Patienter kan hänvisas till länsresurs för rehabilitering inom neurologi, reumatologi, samt för lymfödembehandling.

6.1.2 Koordinatorsfunktion

Koordinatorsfunktionen i rehabiliteringsprocessen bedöms vara en nyckelfunktion för att få långsiktighet i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen och kunna bidra till en effektiv sjukskrivningsprocess. För samordning och uppföljning ska en ansvarig koordinatorsfunktion utses. Det medicinska samordningsuppdraget innebär tidiga insatser, exempelvis kartläggning av rehabiliteringsbehovet, samarbete med andra aktörer och med bedömningsteamet, samt analys av sjukskrivningsstatistik mm.

Vårdcentralen har ett tydligt medicinskt samordningsuppdrag även för patienter som har ett behov av rehabilitering från fler yrkesgrupper, även om man inte är sjukskriven. Behov kan finnas av teaminsatser, rehabiliteringsplaner och uppföljning av genomförd rehabilitering även för denna grupp. Även denna rehabilitering kan behöva samordnas.

6.1.3 Rehabilitering av arbetsterapeut och fysioterapeut

I uppdraget ingår att:

- a) i dialog med den patienten bedöma dennes behov av rehabilitering
- b) vid behov upprätta individuella rehabiliteringsplaner tillsammans med patienten
- c) erbjuda individuellt anpassad rehabilitering, som utförs enskilt eller i grupp, uppföljning på individ- och verksamhetsnivå, för detta ska tillämpliga utvärderingsinstrument användas

2016-06-22

- d) vid behov stödja och utbilda patient och anhörig till ökad trygghet och delaktighet i den egna rehabiliteringen
- e) erbjuda patienter som uppfyller kliniska kriterier för artros att delta i artrosskola
- f) registrera patienter som går i artrosskola i BOA-registret
- g) Ordinerar Fysisk aktivitet på recept i enlighet med FYSS
- h) Kognitiv utredning/behandling
- i) vid behov och efter bedömning utfärda intyg relevanta för uppdraget och i enlighet med gällande lagstiftning

6.1.4 Psykosocial verksamhet

Det ska finnas psykosocial kompetens, som skall ge psykosocialt stöd och behandling och genom utredning/bedömning bidra till en stärkt helhetssyn och påvisa psykosociala faktorerens betydelse vid såväl bedömning som behandling/rehabilitering av sjukdom. Det psykosociala arbetet skall i första hand vara direkt patientrelaterat med god tillgänglighet och korta väntetider. Behandlingsarbetet skall utgå från vedertagna terapeutiska metoder och vara inriktat på korttidsterapier. Behandlingen ska erbjudas individuellt eller i grupp.

Inom den psykosociala verksamheten är målgruppen patienter med lätt/medelsvår psykisk ohälsa och patienter med psykosocial problematik relaterad till andra sjukdomstillstånd och krisreaktioner.

6.1.5 Kompetenskrav

Samtlig personal som utför uppdrag inom rehabilitering ska vara legitimerad.

För psykosocial bedömning och behandling ska personalen vara socionom, legitimerad psykolog, eller legitimerad psykoterapeut. Legitimerad sjukvårdspersonal eller socionom med steg 1 utbildning (KBT och/eller psykoterapi) med tillgång till handledning godkänns också för psykosocial bedömning/behandling.

6.1.6 Samarbetspartners och kommunikationsvägar

- Vårdcentralen ska samverka med andra rehabiliteringsaktörer inom primärkommunens rehabilitering
- Vårdcentralen ska samverka med specialistkliniker vid Västmanlands sjukhus, samt med psykiatri och Enheten för Psykosomatisk Medicin m.fl.
- Vårdcentralen ska samverka med andra rehabiliteringsaktörer såsom företagshälsovård, arbetsförmedlingen och försäkringskassan.

6.1.7 Hjälpmedel

Hjälpmedel ska ses som en integrerad del i vård och behandling. Förskrivning av hjälpmedel ska ske efter Landstinget Västmanlands regelverk och handböcker. Förskrivare ska också följa samverkansdokumentens riktlinjer vad gäller förskrivning av hjälpmedel.

Verksamhetschefen ansvarar för att förskrivaren har kunskap om lagstiftning som reglerar förskrivning av hjälpmedel, kan tillämpa den i förskrivningsprocessen och ha kompetens inom relevant hjälpmedelsområde.

2016-06-22

6.1.8 Primärkommunens ansvar för hälso- och sjukvård och rehabilitering

Ansvarsfördelningen mellan primärkommunen och vårdcentralen beskrivs i *Avtal om övertagande av hemsjukvård m.m. mellan landstinget i Västmanlands län och kommunerna i Västmanlands län*.

6.1.9 Kvalitet och uppföljning

Nybesök och genomgången artrosskola ska följas upp. Nybesök registreras som vårdtjänst. Artrosskola följs upp i BOA-registret.

6.1.10 Lokaler

Vårdcentralen ska för sin fysioterapiverksamhet ha specifikt tilldelade rum i en omfattning som tillgodoser behovet av undersökningar och bedömning, inklusive nödvändig utrustning. Precisering av kraven sker i primärvårdsprogram bilaga 7.4 "Start och drift av vårdcentral".

För att genomföra uppdraget enligt Primärvårdsprogrammet 2018 ska vårdcentralen kunna erbjuda lokaler med adekvat utrustning för rehabilitering och träning. Lokalerna kan erbjudas antingen på vårdcentralen, eller på den fysioterapi ska erbjudas med god/rimlig geografisk tillgänglighet för den listade befolkningen

Två eller flera vårdcentraler kan tillsammans ha fysioterapeuter anställda eller som underleverantörer till vårdcentralen.

Det ska också vara möjligt att etablera samarbete mellan olika vårdcentraler i bemärkelsen att enstaka patienter med specifika rehabiliteringsbehov, för vilken kompetens inte finns tillgängligt på den egna vårdcentralen, ska kunna hänvisas till annan vårdcentral som finns tillgänglig inom rimligt geografiskt avstånd inom länet.